

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 272/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej spoločnosťou H. B., konajúcej prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. J. H., pre namietané porušenie jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoE 49/2010-38 z 31. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoE/49/2010-38 z 31. marca 2010.

Zo sťažnosti vyplýva:

«Sťažovateľ je právnickou osobou, založenou podľa slovenského práva; v rámci svojej podnikateľskej činnosti sa zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov.

Na základe Zmluvy o úvere (ďalej len „Zmluva“) zo dňa 24.02.2003 poskytol Sťažovateľ úver vo výške 398,33 Eur (t.j. 12000,09 Sk). Zmluva o. i. obsahovala ustanovenia týkajúce sa povinnosti dlžníka z tohto úverového vzťahu t.j. povinnosť vrátiť sumu poskytnutého úveru a ďalšie poplatky. Dlžník bol povinný uhrádzať sťažovateľovi poskytnutý úver v 13-ich dvojtýždňových splátkach v sume 47,47 Eur (1430,08 Sk) dvojtýždenne od 10.03.2003.

Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu t.j. medzi sťažovateľom a jeho dlžníkom dojednané priamo v Zmluve, že splnomocnený zástupca dlžníka, ktorý bol priamo v Zmluve určený je oprávnený, v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, ktoré mu zo Zmluvy o úvere vyplývajú, vykonať právne úkony, najmä podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu. Takáto notárska zápisnica má povahu exekučného titulu.

Dlžník neuhradil dve po sebe idúce splátky, čím sa dostal do omeškania so splácaním úveru, čím sa stal v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, úver okamžite splatný. Dňa 21.06.2003 bola notárom spísaná notárska zápisnica; notárska zápisnica bola podpísaná určeným splnomocneným zástupcom dlžníka.

Dňa 13.02.2004 bol podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného Okresným súdom Lučenec dňa 04.03.2004 začal nútený výkon rozhodnutia, t.j. exekúcia.

Dňa 28.10.2009 podal sťažovateľ návrh na zmenu súdneho exekútora, ktorému bolo udelené dňa 04.03.2004 poverenie na výkon exekúcie.

Okresný súd Lučenec ako súd vecne a miestne príslušný na rozhodovanie o exekučnej agende v danej veci uznesením zo dňa 17.12.2009, sp. zn. 14Er 136/2004-17 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Zároveň zamietol návrh sťažovateľa na zmenu súdneho exekútora.

Sťažovateľ podal dňa 04.01.2010 odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „Krajský súd“) ako súd odvolací uznesením zo dňa 31.03.2010 potvrdil uznesenie Okresného súdu zo dňa 17.12.2009 ako vecne a právne správne.

... Podľa názoru sťažovateľa, v posudzovanom prípade, došlo k zásahu do jeho vlastníckeho práva zo strany štátneho orgánu tým, že súd odmietol zmenu exekútora (v už prebiehajúcim exekučnom konaní) a zároveň exekúciu zastavil, čím znemožnil plnenie v prospech sťažovateľa, na ktorý sťažovateľovi vznikol, na základe zmluvy o úvere nárok. Uvedený zásah do vlastníckych práv sťažovateľa nie je v súlade s požiadavkami Protokolu 1 Dohovoru druhej vety a predstavuje zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľa resp. predstavuje de facto zbavenie vlastníctva. Zásah do vlastníckeho práva musí spĺňať, v zmysle Protokolu 1 Dohovoru a konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva 3 podmienky, a to aby i) bol zásah vykonaný vo verejnom záujme, ii) zásah bol primeraný sledovanému cieľu a iii) bol uskutočnený na základe zákona.

... Podľa názoru sťažovateľa, tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania (v rámci rozhodovania o zmene osoby súdneho exekútora), tak, že exekučné konania bez ďalšieho zastavil, porušili právo sťažovateľa vlastníť majetok v zmysle Protokolu 1 Dohovoru.»

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE/49/2010-38 z 31. marca 2010 bolo porušené jej právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, aby uvedené uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka taktiež žiadala priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 912,29 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 402,14 € s DPH.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľka, kvalifikovane zastúpená advokátom, vo svojom návrhu žiadala, aby ústavný súd v súvislosti s namietaným uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE 49/2010-38 z 31. marca 2010 vyslovil porušenie (iba) práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a zrušil toto rozhodnutie. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky so zastavením konania v jej exekučnej veci, čím podľa jej názoru bolo porušené jej právo „*vlastniť majetok v zmysle Protokolu 1 Dohovoru*“.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže sťažovateľka v petite svojej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa čl. 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný, (a taktiež ani v jej odôvodnení) nenamietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), nemohlo dôjsť ani k porušeniu ňou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je taká príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a označeným právom, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto je sťažnosť v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená, čo bol dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh totiž vyplýva, že v danom prípade sťažovateľka nevyčerpala všetky prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže nepodala dovolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu č. k. 16 CoE 49/2010-38 z 31. marca 2010, a to napriek tomu, že v sťažnosti tvrdený dôvod („*tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania... tak, že exekučné konania bez ďalšieho zastavil, porušili...*“) je dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Podľa uvedenej právnej normy je dovolanie tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 70/93, podľa ktorého „Okolnosť, že odvolací súd nesprávne potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení konania (v danom prípade pre nezaplatenie súdneho poplatku, pozn.), treba považovať za dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p., lebo ňou odňal tomuto účastníkovi možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) O. s. p.] a bránil mu v realizácii procesného práva domáhať sa ochrany práva na súde, ktoré bolo porušené alebo ohrozené.“ Ak okresný súd v exekučnej veci sťažovateľky toto konanie (podľa jej názoru neoprávnene) zastavil a krajský súd namietaným uznesením ho (podľa jej názoru neoprávnene) potvrdil z dôvodu, že predložená notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom, hoci podľa jej názoru išlo o právne perfektný úkon a exekučné súdy boli povinné z neho vychádzať, potom exekučné súdy (teda aj krajský súd namietaným uznesením) odňali sťažovateľke možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Na tomto základe ústavný súd vychádzajúc zo svojej subsidiárnej právomoci odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre nedostatok svojej právomoci.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. augusta 2010